

Týmto podávame pripomienky k návrhu Zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (rezortné číslo 7437/2017-9, číslo legislatívneho procesu LP/2017/589), ktorý na medzirezortné pripomienkové konanie predložilo Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky dňa 04. 08. 2017 - <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/589>

Združenie Slatinka, A. Sládkoviča 2, 960 01 Zvolen a Ing. Martina Barancová Paulíková, Sokolská 280/11, 960 01 v mene všetkých autorov uplatnili pripomienky na <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/589/pripomienky/COO-2145-1000-3-2122346> Pripomienky boli zverejnené na podporu verejnosti na <http://www.ekoforum.sk/peticia>.

Pripomienka č. 1 k navrhovanej zmene v novelizačnom bode 4.

Pripomienka je zásadná.

Navrhujeme preformulovať text novelizačného bodu 4. týkajúci sa § 16 odseku 10 nasledovne:

„(10) Nové zmeny fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody a zmeny úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, v dôsledku ktorých sa predpokladá neúspech pri dosahovaní environmentálnych cieľov podľa odseku 6 písm. b) a novú trvalo udržateľnú rozvojovú činnosť človeka, v dôsledku ktorej sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu útvaru povrchovej vody z veľmi dobrého na dobrý, možno povoliť len na základe výnimky, o ktorej rozhodne ministerstvo postupom podľa § 16a“.

Odôvodnenie:

Navrhuje sa nové znenie, ktoré je v súlade s § 16 ods. 6 písm. b). Výnimky podľa tohto ustanovenia sa vzťahujú nielen k novej trvalo udržateľnej činnosti človeka, ale aj k prípadom zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody a zmien úrovne hladiny podzemnej vody. Pritom je dôležité, že na prípady nových zmien fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody a zmien úrovne hladiny útvarov podzemnej vody sa vzťahujú iné environmentálne ciele, ako na prípad trvalo udržateľnej rozvojovej činnosti človeka. Náš návrh je v súlade aj s pripravovaným metodickým dokumentom „Exemptions to the Environmental Objectives according to Article 4(7)“, ktorý je vo vysokom štádiu rozpracovanosti (napr. text v znení „*It focuses on exemptions under Article 4(7) of the WFD. Article 4(7) addresses new modifications to the physical characteristics of a surface water body, alterations to the level of bodies of groundwater and new sustainable human development activities*“)

Pripomienka č. 2 - k novo navrhovanému § 16a

Pripomienka je zásadná.

Navrhujeme vykonať nasledovné úpravy § 16a:

Preformulovať text § 16a ods. 1 nasledovne:

- (1) „Ten, kto navrhuje nové zmeny fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody, zmeny úrovne hladiny útvarov podzemnej vody alebo novú trvalo udržateľnú rozvojovú činnosť človeka (ďalej len „žadateľ“), je povinný požiadať ministerstvo o vydanie rozhodnutia o tom, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať z hľadiska splnenia podmienok pre udelenie výnimky z environmentálnych cieľov podľa v § 16 ods. 6 písm. b) bod 1 až bod 4“.

V § 16a za odsek (1) navrhujeme doplniť dva nové odseky takto:

„(2) Žiadateľ spolu so žiadosťou o vydanie rozhodnutia doručí ministerstvu zámer činnosti, ktorý bude obsahovať:

- a) základnú charakteristiku navrhovanej činnosti,
- b) údaje o umiestnení navrhovanej činnosti,
- c) informácie o aktuálnom stave dotknutých útvarov povrchovej a podzemnej vody,
- d) predpokladané zmeny fyzikálnych vlastností útvaru povrchovej vody, zmeny úrovne hladiny útvarov podzemnej vody, priame a nepriame vypúšťanie znečisťujúcich látok do povrchových a podzemných vôd.

(3) Ministerstvo bezodkladne (resp. určiť počet dní) zverejní na svojom webovom sídle:

- a) informáciu pre verejnosť o začatí správneho konania pre udelenie rozhodnutia o tom, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať z hľadiska splnenia podmienok pre udelenie výnimky z environmentálnych cieľov podľa v § 16 ods. 6 písm. b) bod 1 až 4
- b) zámer,
- c) odborné stanovisko poverenej osoby,
- d) podkladové údaje použité pre vypracovanie odborného stanoviska poverenej osoby.

Doterajší odsek (2) sa prečísluje na odsek (4).

(5) Dotknutá obec a verejnosť doručia svoje písomné stanovisko k zámeru a stanovisku poverenej osoby ministerstvu do 15 dní od zverejnenia zámeru na webovom sídle ministerstva.

(6) Ak ministerstvo rozhodne o tom, že navrhovaná činnosť sa bude posudzovať z hľadiska splnenia podmienok pre udelenie výnimky z environmentálnych cieľov podľa v § 16 ods. 6 písm. b) bod 1 až 4, žiadateľ na vlastné náklady zabezpečí prostredníctvom oprávnenej osoby preukázanie splnenia podmienok pre udelenie výnimky.

(7) Bezo zmien

(8) Vypustiť prvú vetu v znení: „Preukázanie splnenia podmienok žiadateľom podľa § 16 ods. 6 písm. b) posúdi a za preukázanie ich splnenia zodpovedá oprávnená osoba“.

(9) Ministerstvo zverejní správu o preukázaní splnenia podmienok pre udelenie výnimky podľa § 16 ods. 6 písm. b), vypracovanú oprávnenou osobou, na svojom webovom sídle a vyzve dotknuté obce a verejnosť na zaslanie pripomienok ministerstvu do 21 dní od zverejnenia podkladov pre udelenie výnimky.

(10) Ministerstvo zverejní vydané rozhodnutie o udelení výnimky z environmentálnych cieľov na svojom webovom sídle.

Odôvodnenie:

Zmeny v novom § 16a sa navrhujú s cieľom dosiahnuť väčšiu transparentnosť procesu povoľovania výnimiek z environmentálnych cieľov, ktorá má zabezpečiť jednoduchý a efektívny prístup verejnosti k informáciám a uľahčiť jej účasť v konaniach o udeľovaní výnimiek z environmentálnych cieľov. Pri návrhoch vychádzame z pripravovaného metodického usmernenia č. 35 „Exemptions to the Environmental Objectives according to Article 4(7)“, ktorý je vo vysokom štádiu rozpracovanosti. Zásadne nesúhlasíme s návrhom v bode (8) v znení „Preukázanie splnenia podmienok žiadateľom podľa § 16 ods. 6 písm. b) posúdi a za preukázanie ich splnenia zodpovedá oprávnená osoba“. Zodpovednosť za splnenie podmienok pre udelenie výnimky musí mať ministerstvo, ktoré bude výnimky udeľovať rozhodnutím v správnom konaní.

Pripomienka č. 3 - k § 16a

Pripomienka je zásadná.

V súvislosti s ustanoveniami § 16a žiadame vecne a právne doriešiť nasledovný okruh problémov:

- otázku odvolania voči rozhodnutiu ministerstva o posudzovaní činnosti z hľadiska splnenia podmienok pre udelenie výnimky a rozhodnutiu o udelení/neudelení výnimky z environmentálnych cieľov (kto bude odvolací orgán, keďže ministerstvo, ako ústredný orgán štátnej vodnej správy je v konaní prvostupňovým orgánom),
- mechanizmus koordinácie správnych konaní o udeľovaní výnimiek z environmentálnych cieľov s procesmi posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa smerníc SEA, EIA, smernice o biotopoch, prípadne iné. V tejto súvislosti požadujeme aktualizovať schválené strategické dokumenty týkajúce sa programu výstavby malých vodných elektrární (Aktualizácia koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR do roku 2030) a schválené plány manažmentu povodňového rizika vzhľadom na opatrenia vo vodných tokoch a iné),
- otázku vypracovania nového metodického dokumentu namiesto súčasného interného dokumentu „Postupy pre posudzovanie infraštrukturálnych projektov podľa článku 4.7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva“ a jeho prípadné vydanie vyhláškou ministerstva,
- otázka hodnotenia kumulatívnych vplyvov projektov obdobného charakteru v dotknutom vodnom útvare na ekologický stav útvarov povrchovej vody a kvantitatívny stav útvarov podzemnej vody.

Odôvodnenie:

Ide o spresnenie procesu udeľovania výnimiek z environmentálnych cieľov v súvislosti s účasťou verejnosti v nových konaniach podľa § 16a. Pripomienka súvisí aj s transpozíciou a implementáciou smernice 2014/52/EÚ. Keďže sa ministerstvo rozhodlo pri projektoch, ktoré sú predmetom posúdenia podľa viacerých právnych predpisov pre koordinovanú procedúru, je potrebné jednak určiť orgán, ktorý bude koordinovať rôzne posúdenia vplyvov projektu na životné prostredie a legislatívne upraviť mechanizmus koordinácie jednotlivých posúdení. Otázka hodnotenia kumulatívnych vplyvov má zásadný vplyv na udeľovanie výnimiek z environmentálnych cieľov, preto nemôže zostať nedoriešená.

Pripomienka č. 4 k novelizačnému bodu 9

Pripomienka je zásadná.

Z novelizačného bodu 9 z nového odseku (4) § 20 žiadame vypustiť slová „alebo do podzemných vôd“.

Odôvodnenie:

Vypúšťanie bankských vôd do podzemných vôd je v rozpore s ustanovením § 15 ods. 6 a ods. 7 vodného zákona. Ide o ustanovenie týkajúce sa postupu pri povoľovaní „výnimky“ z opatrení na zabránenie alebo na obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd, ktoré môže orgán štátnej vodnej správy povoliť vtedy, ak takéto „vypúšťanie nebude ústupkom vzhľadom na dosiahnutie environmentálnych cieľov stanovených pre daný útvar podzemnej vody a ak sa vykoná účinné monitorovanie daných útvarov podzemných vôd“. Ide o doslovnú transpozíciu prevzatú z Rámcovej smernice o vode. Keďže postup orgánov štátnej vodnej správy (okresný úrad) pri povoľovaní tejto „výnimky“ nie je dostatočne legislatívne upravený a nie je ani zabezpečené účinné monitorovanie ako podklad pre udelenie „výnimky“, sme zásadne proti tomu, aby orgány štátnej vodnej správy povoľovali „výnimky“ pri vypúšťaní bankských vôd do podzemných vôd. Poznávame, že v podnete č. 7 bolo na tento závažný problém poukázané, avšak podnet bol bez náležitého zdôvodnenia zamietnutý. Zdôrazňujeme, že ide o požiadavku vyplývajúcu z európskej Rámcovej smernice o vode, ktorá je rovnako závažná ako povoľovanie výnimiek podľa článku 4.7 Rámcovej smernice o vode.

Pripomienka č. 5 k novelizačnému bodu 12

Pripomienka je zásadná.

V odseku (4) písm. f), g), h) nahradiť slová „najviac na dobu užívanie vodnej stavby“ za slová „najviac na desať rokov“.

Odôvodnenie:

Ide o zosúladenie s Rámcovou smernicou o vode. Podľa článku 11 ods. 3 písm. (f) a písm. (i) Rámcovej smernice o vode, aj povolenia na nadlepšovanie útvarov podzemnej vody a povolenia týkajúce sa hydromorfologických podmienok musia byť pravidelne revidované, prehodnocované a podľa potreby aktualizované.

Pripomienka č. 6 – zaradenie nového bodu a prečíslovania ďalších novelizačných bodov

Pripomienka je zásadná.

Za novelizačný bod 12 žiadame doplniť nový novelizačný bod 13 a číslovanie ďalších novelizačných bodov zmeniť.

13. Ustanovenie § 21 ods. 7 písm. a) a písm. b) zmeniť nasledovane:

(7) Orgán štátnej vodnej správy je viazaný pri povoľovaní odberu

- a) vôd z vodného toku zachovaním ekologického prietoku vody vo vodnom útvere, ktorý zabezpečuje zachovanie dobrého ekologického a chemického stavu vodného útvaru a vodných ekosystémov chránených osobitnými predpismi (odkaz na zákon o ochrane prírody),
- b) podzemných vôd hladinou podzemnej vody v útvere podzemnej vody, pri ktorej využiteľné zdroje podzemnej vody nie sú prekročené dlhodobým priemerným ročným odoberaným množstvom (ďalej len „minimálna hladina podzemnej vody“) a ktorá umožňuje zachovanie dobrého stavu útvarov povrchovej vody, útvarov podzemnej vody, súvisiacich suchozemských ekosystémov a podmienkami odberu podzemnej vody overenými hydrogeologickým prieskumom.

V § 21 vypustiť odseky 8) a 9) doplnené do vodného zákona zákonom č. 303/2016 Z. z.

Odôvodnenie:

Návrh bol podaný a zdôvodnený ako podnet č. 9 zaslaný ministerstvu v rámci výzvy na zapojenie sa verejnosti do prípravy právneho predpisu. So zamietnutím podnetu nie je možné súhlasiť. Návrh vychádza zo záväzných požiadaviek Rámcovej smernice o vode, ktoré musia byť implementované najmä pri povoľovacích konaniach orgánov štátnej vodnej správy. S odôvodnením, že požiadavka stanovenia ekologických prietokov je v súčasnosti v štádiu riešenia nie je možné súhlasiť najmä z toho dôvodu, že ide o východiskový údaj napr. pri povoľovaní podmienok výstavby malých vodných elektrární. Taktiež nie je možné súhlasiť s odôvodnením, že „orgány štátnej vodnej správy nemajú k dispozícii odborné personálne kapacity na samostatné posudzovanie pri povoľovaní odberov podzemných vôd. V tejto súvislosti poukazujeme na ustanovenie § 6 ods. 7 vodného zákona, podľa ktorého riešiteľ geologickej úlohy je povinný neodkladne doručiť záverečnú správu z výsledkov geologických prác poverenej osobe (SHMÚ). Orgány štátnej vodnej správy teda majú možnosť vyžiadať si stanovisko pri povoľovaní odberu od odbornej organizácie, ktorá je poverenou osobou (SHMÚ). Aj ďalšia časť odôvodnenia v znení: „Požiadavka na MŽP SR, aby vypracovalo podrobné podkladové dokumenty, z ktorých môže vychádzať orgán štátnej vodnej správy pri povoľovaní odberov, je nereálna. Napr. stanovenie minimálnej hladiny podzemnej vody v útvaroch“, je neakceptovateľná. Keďže stanovenie „minimálnej“ hladiny podzemnej vody v útvere podzemnej vody je základným ukazovateľom pre klasifikáciu kvantitatívneho stavu útvaru podzemnej vody (definícia

v prílohe V 2.1.2 Rámcovej smernice o vode), odôvodnenie MŽP SR je priznaním skutočnosti, že vyhodnotenie kvantitatívneho stavu vo Vodnom pláne Slovenska je nepodložené a formálne. Na predložennom návrhu v novom novelizačnom bode 13. preto naďalej trváme. Navrhovanou zmenou sa súčasne odstráni nesystémový a zbytočný krok, požadujúci realizáciu doplnkového hydrogeologického prieskumu na dlhodobu využívaných vodárenských zdrojoch. Ide o požiadavku, ktorá nemá žiadny zmysel, nevychádza zo žiadneho európskeho právneho predpisu, nepredstavuje žiadny prínos, má za následok iba zvyšovanie cien za odber vody.

Pripomienka č. 7 - k novelizačnému bodu 13

Pripomienka je zásadná.

Nesúhlasíme s návrhom v novelizačnom bode 13. Žiadame vypustiť odkaz 31a na poznámku pod čiarou a poznámku pod čiarou k odkazu 31a vypustiť zo súčasného vodného zákona.

Odôvodnenie:

S odvolaním sa na zdôvodnenie zmien § 21 ods. 7 vodného zákona, uvedené v pripomienke č. 6, slová „a rozhodnutím ministerstva o schválení záverečnej správy^{31a} s výpočtom množstiev podzemnej vody“ je potrebné vypustiť z dôvodu nesúladu takéhoto postupu s Rámcovou smernicou o vode. Rámcová smernica je európsky právne záväzný predpis, ktorý je nadradený geologickému zákonu. Navyše poznámka pod čiarou je nesprávna aj z právneho hľadiska. Ani v § 18, ani v § 45b zákona 569/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, nie je ustanovené, že záverečná správa sa schvaľuje rozhodnutím ministerstva. Obidve ustanovenia sa vzťahujú iba na povinnosť odovzdať záverečnú správu ministerstvu na schválenie.

Pripomienka č. 8 - k Správe o účasti verejnosti na tvorbe právnych predpisov

Žiadame doplniť do „Správy o účasti verejnosti na tvorbe právnych predpisov“ podnety, ktoré boli zaslané na základe výzvy ministerstva zapojiť sa do prípravy pripravovaného právneho predpisu a vyhodnotenie týchto podnetov (akceptovanie/neakceptovanie), spôsob ich zapracovania alebo dôvody ich zamietnutia.

Odôvodnenie:

Bez zverejnenia výsledkov výzvy ministerstva na zapojenie sa verejnosti do prípravy právneho predpisu, bola aktivita ministerstva zbytočná. Možno sa domnievať, že išlo iba o vytvorenie dojmu komunikácie s verejnosťou.

V prípade, ak Ministerstvo životného prostredia SR nevyhoví týmto pripomienkam, žiadame o zvolanie rozporového konania. Na prerokovanie pripomienok splnomocňujeme týchto zástupcov verejnosti:

- RNDr. Elena Fatulová, Inštitút vodnej politiky
- Ing. Vladimír Mosný, PhD.
- Ing. Jaroslav Baran, člen Klubu Slovenských turistov
- Imrich Vozár, Via Iuris
- Ing. Martina Barancová Paulíková, Združenie Slatinka